

INTERNATIONAL JOURNAL OF ORIGINAL EDUCATIONAL RESEARCH

Research Article

**ÖĞRETMENLERİN DİJİTAL OKUMA VE YAZMA KÜLTÜRLERİNİN
İNCELENMESİ**

Atanur YILMAZ

atanuryilmaz05@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı/Türkiye

Meryem BAYRAM

meryemsari-83@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı/Türkiye

Veysel ÖZTÜRK

mirza_ozturk@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı/Türkiye

Arslan POLAT

arslanpolat@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı/Türkiye

Atf: Yılmaz, A., Bayram, M., Öztürk, V. ve Polat, A. (2025). Öğretmenlerin Dijital Okuma Ve Yazma Kültürlerinin İncelenmesi *International Journal Of Original Educational Research, (Ijoedu), 3(1), S.39-53.*

Özet

Araştırmada öğretmenlerin dijital okuma ve yazma kültürlerinin düzeylerini; yaş, cinsiyet, medeni durum, kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre incelenmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın analizinde paket bir istatistik programı kullanılmıştır. Araştırmaya toplam 114 kişinin araştırmaya katıldığı görülmektedir. Buna göre; Öğretmenlerin dijital okuma yazma kültürü puanları ile cinsiyet durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Öğretmenlerin dijital okuma yazma kültürü puanları ile medeni durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Öğretmenlerin dijital okuma yazma kültürü puanları ile eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Katılımcıların dijital okuma yazma kültürü puanları ile yaş durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Katılımcıların dijital okuma yazma kültürü puanları ile yaş durumu arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin dijital okuma yazarlık becerilerini ve yetkinliklerini geliştirmeye yönelik stratejilere rehberlik edebilir ve eğitim kurumlarının teknoloji entegrasyonunu desteklemelerine yardımcı olabilir. Ayrıca, bu çalışma, benzer konularda gelecekteki araştırmacılara, öğretmenlerin dijital beceri gelişimini anlamak ve desteklemek için farklı yöntemleri inceleme fırsatı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okuryazarlık, Dijital okuma, Dijital yazma

INVESTIGATION OF TEACHERS' DIGITAL READING AND WRITING CULTURES

Abstract

In the research, the levels of teachers' digital reading and writing cultures; Relational screening model was used to examine the data according to age, gender, marital status, seniority and educational status variables. The study group of the research was determined by appropriate sampling method. A package statistical program was used in the analysis of the research. It can be seen that a total of 114 people participated in the research. Accordingly; There is no significant difference between teachers' digital literacy culture scores and gender status. There is no significant difference between teachers' digital literacy culture scores and marital status. There is a significant difference between teachers' digital literacy culture scores and their educational status. It is seen that there is a significant difference between the digital literacy culture scores of the participants and their age. It appears that there is no significant difference between the digital literacy culture scores of the participants and their age. It can guide strategies to improve teachers' digital literacy skills and competencies and help educational institutions support technology integration. Additionally, this study offers future researchers on similar topics the opportunity to examine different methods to understand and support teachers' digital skill development.

Keywords: Literacy, Digital reading, Digital writing

Giriş

Araştırmanın Problemi

Dijital Çağ, aynı zamanda Yeni Medya Çağı veya Bilgi Çağı olarak adlandırıldığında, vatandaşların, İnternet üzerinden bilgi araştırma ve iletişim kurma kapasitelerini, tarihsel ölçekte eşi benzeri görülmemiş bir verimlilikle genişlettiği bir dönemi işaret etmektedir (Bozkurt vd., 2021). Teknolojik ilerlemenin, özellikle de İnternet teknolojisi üzerindeki devrim niteliğindeki etkilerinin bir sonucu olarak, bireyler artık sadece anında iletişim kurma yeteneğine sahip olmakla kalmayıp, aynı zamanda yenilikçi ve yaratıcı süreçlere de aktif katılımında bulunabilmektedirler

Bu, basitçe ifade edildiğinde, bilgi ve medya içeriği üretme ve bu içerikleri yayma yeteneğine işaret etmektedir. Tarihsel bir perspektiften bakıldığında, bireyler artık sadece bir tıklamayla geniş bilgi kaynaklarına erişim sağlama, birbiriyle etkileşimde bulunma ve iletişim kurma yeteneğine sahiptir (Bozkurt, 2011). Bu bağlamda, matbaa teknolojisinin eski çağlarda insanlık evrimini nasıl tetiklediyse İnternet de şu anki çağda dijital dönüşüm adını verdiğimiz süreci teşvik etmekte ve hızlandırmaktadır

Dijital teknolojilerdeki bu ilerlemeler bilgi ve bilgi üretme ve paylaşma yeteneklerini genişleterek, İnternet ekosistemine sadece pasif tüketiciler olarak değil, aynı zamanda aktif bilgi üreticileri olarak dahil olmayı sağlamıştır (Onursoy, 2018). Bu yeni paradigmanda, bireyler artık bilgi eksikliğiyle değil, bilgi bolluğu ve aşırılığıyla mücadele etmek zorundadırlar; zira vatandaşlar artık sadece geleneksel medya ile değil, aynı zamanda yeni medya formlarıyla da sürekli olarak etkileşim içindedirler

Bilim ve teknolojinin sunduğu bu avantajlardan faydalanırken, teknolojinin etkilerini, arkasındaki sistematiği, nasıl yapıldığını ve işleyişini tam anlamıyla kavrayarak hareket etmektedir; dahası, belirli teknolojilerin bireysel ve toplumsal davranışların üzerindeki derinlemesine etkilerini sürekli olarak değerlendirme gereksinimi bulunmaktadır

Dijital medya ve teknolojilerin son 10 yıl içerisinde toplumsal yaşamda etkisi ve gelişimini her alanda görmekteyiz. Gençlerin hayatlarında teknolojinin önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Yaşadığımız çağ olan bilgi çağında gençler “dijital yerliler” olarak medyaya veya istedikleri verilere diledikleri zaman ve yerden erişim imkanına sahip oldukları dijital bir kültürün içinde yaşamaktadırlar. Gençler teknolojiyi yetişkinlere göre daha

profesyonel kullanmalarına rağmen doğru bir rehberlik olmadan tam anlamıyla dijital okuyazar olamazlar. Bu yüzden internet ve teknolojik gelişmelerin sunmuş olduğu imkanlarla oluşturulan sanal dünyaya yani siber uzaya bilinçsizce ve derinlemesine dalmış bireyler olmaktadır. Genç bireylerin dijital kültür içerisinde etkili bir şekilde gelişme kat edebilmeleri için doğru bir şekilde desteklenmeleri gerekir

Gelişen dünya düzeninde insanların değişmesi ve bu oluşan değişime hem ayak uydurması hem de öncülük etmesi büyük önem arz etmektedir. Her geçen gün çevrimiçi; kullanıcılar, artan sayıda işletme, hizmet sektörü ve hatta yönetim birimleri tarafından daha çok talep görmektedir. Bu sebeptir ki dijital okuyazarlık yeteneğine sahip olmayan bireyler gerek sağlık gerekse eğitim gibi devlet hizmetlerine ve bireysel katılım konularında dezavantajlı duruma düşmektedir. Tüm bu sebepler düşünüldüğünde genç bireylerin dijital kültür içerisinde okuyazar olabilmeleri, dijital kültür hakkında bilgi sahibi olabilmeler, iletişim ve eleştirel düşünce yaklaşımı benimsemeleri gibi bir dizi yeteneğin önemi her geçen gün artmaktadır

Dünya Ekonomik Forumunda verilen yetenekler yine P21, EnGange, ACTS, ISTE/NETS, EU ve OECD gibi farklı kurum ve kuruluşların 21. yüzyıl becerileri ile örtüşmektedir. Raporda verilen teknolojik okuyazarlık kavramı da dijital okuyazarlığın alt disiplinlerindedir. Dijital okuyazarlık kavramının anlamı incelendiğinde küreselleşen dünya da hem değişime tam anlamıyla ayak uydurmak hem de değişimin kendisini oluşturmaktır. Yeni dünya düzeninde her şeyin teknoloji ile çözülmesi bireylere sorunları yenilik katarak çözme becerisinin yanında dijital okur yazar bir birey olmalarına da olanak sağlamıştır. İnsanların çok küçük yaşlardan itibaren aldıkları eğitim sayesinde toplumların, ülkelerin ve dünyanın geleceği değişip şekillenebilmektedir.

Gereksinimlerin en önemli olanları arasında eğitim sektörü ön plana çıkmaktadır. Eğitimle teknolojinin kaynaşması, bu evrimin bir yansımasıdır. Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (2000), öğrenme süreçlerini desteklemek amacıyla teknolojik entegrasyonun tanımını, belirli bir disiplin veya çok disiplinli bir bağlamda teknolojik katkının nasıl sağlanabileceğini ortaya koymuştur. Wang ve Woo (2007) teknolojik entegrasyonunun üç farklı ölçekte gerçekleştirilebileceğini ifade ederken, Kabakçı Yurdakul (2012) “Teknopedagojik Eğitim Yeterlikleri ve Göstergeleri Kitapçığı” ile öğretmen yeterliklerini tanımlamıştır. 2023 Eğitim Vizyonunda da bireyleri çağdaş becerilerle donatmayı amaçlar ve bu amaç doğrultusunda teknopedagojik eğitimle donanmış

öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu vizyonun amacı, dijital dönüşümü eğitim süreçlerine entegre etmektir. Öğretmen eğitiminin dijitalleştirilmesi bu süreçte kritik bir role sahiptir

Teknolojik ilerlemelerin tetiklediği dönüşümlerden biri de okuryazarlık kavramındaki evrimdir. 21. yüzyılda teknolojik ilerlemelerin hızlanmasıyla, okuryazarlık kavramı artık sadece geleneksel metinleri okuma ve yazma yeteneğiyle sınırlı kalmamıştır. Dijital çağda, okuryazarlık; dijital okuryazarlık, medya okuryazarlığı ve bilgi okuryazarlığı gibi çok daha geniş ve çeşitlenmiş bir perspektife evrilmiştir. Bu bağlamda, 21. yüzyılın eğitim yaklaşımları okuryazarlık kavramını, bireyin metinleri yorumlama, çeşitli medya araçları aracılığıyla bilgiye erişme ve bu bilgiyi eleştirel bir perspektifle değerlendirme yeteneğini kapsayacak şekilde genişletmiştir.

Dolayısıyla, dijital platformlardaki bilgilere ulaşma, bu bilgileri değerlendirme ve etkin bir şekilde kullanma yetenekleri modern okuryazarlık anlayışının temel bileşenlerini oluşturmaktadır. Türk Dil Kurumu'nun (2012) tanımı, okuryazarlık kavramının tarihsel ve kültürel bir perspektiften ele alındığında nasıl bir evrim gösterdiğini de açıkça ortaya koymaktadır. Oysa günümüzde, öğrenim görmüş bir bireyin sadece geleneksel yazılı metinlere hâkim olması değil, aynı zamanda dijital ortamlarda da bilgi ve becerilere sahip olması beklenmektedir. Böylece, okuryazarlık kavramı, teknolojik dönüşümlerle birlikte sürekli olarak yeniden şekillenmekte ve eğitimin odak noktasını da bu doğrultuda değiştirmektedir. Bu evrim, bireylerin bilgi çağında daha bilinçli, eleştirel ve etkin katılımcılar olmalarını sağlamayı hedeflemektedir.

Öğretmenler öğrencileri için gerekli desteği sağlamanın yanında geleceğin mimarı olacak öğrencilerinin özgün ürünler oluşturmalarını, etkili iletişim kurabilmelerini, sosyal ve kültürel anlayış geliştirebilmelerini, teknolojiyi bu anlamda en etkin ve etkili bir şekilde hangi zamanlarda ve nerede kullanabilecekleri konularında da yardımcı olmalıdır (MEB, 2023, s.10). Görüldüğü üzere daha temel seviyedeki verilen eğitim ile bireylerin toplumları, ülkeleri ve tüm dünyayı etkileyecekleri aşikardır. İşte tam da bu noktada sınıf öğretmenlerine büyük görevler düşmektedir. Bunun içindir ki sınıf öğretmenleri aslında değişimin temelde başlamasını sağlayan bireylerdir. Yetiştirdiği bireyler sayesinde değişimin yapıtaşlarını oluşturmaktadır (Gökbulut, 2021).

Araştırmanın problem cümlesini “Öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeyleri nasıldır” sorusu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeylerini ortaya koymaktır. Bu araştırmanın amacı, 2024-2025 eğitim, öğretim yılında Amasya ili Gümüşhacıköy ilçesinde görev yapmakta olan öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeyleri ile cinsiyet, yaş, medeni durum, kıdem, eğitim durumuna göre anlamlı fark olup olmadığını anlamaktır.

Araştırmanın Önemi

Hayatımızın her alanında yer alan teknoloji, eğitim ve öğretim alanını da oldukça etkilemektedir. Covid 19 pandemisi teknolojik araç gereçlerin kullanımını arttırdı, teknolojik alt yapının, kullanımının ve uygulamaların öneminin farkına varılmasını sağladı. Bunun etkisiyle daha da hızlanan teknolojik gelişmeler, insanların da değişen dünyaya ayak uydurması gerektiğini ortaya koymuş ve dijitalleşme kavramı daha da önem kazanmıştır. Dijitalleşme medya araçlarının da değişimine ve gelişimine yol açmıştır. Önceleri kütüphanelere giderek elde ettiğimiz bilgileri günümüzde kolaylıkla ve hızla istediğimiz her an ve her yerden ulaşılabilir. Teknolojinin bu denli hızla geliştiği bilgi çağında dijital okuryazarlık ve 21. yüzyıl becerileri kavramları eğitim ve öğretim programlarında yer almaya başlamıştır. Günümüz koşulları ve dijitalleşmenin gerekliliği göz önüne alındığında dünyanın gidişatına yön verecek olan bireyleri yetiştiren öğretmenlerin bu çerçevede alacakları roller de oldukça önemlidir. Öğrenme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmeyi keyifli ve kalıcı hale getirmek, öğrenme etkinlikleri için yeni medya araçlarını doğru ve yerinde kullanmak, yeni teknolojileri kolaylıkla öğrenmek ve gelişmelere ayak uydurabilmek, internetten güvenilir ve doğru şekilde bilgi edinmek, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak daha iyi işbirliği içinde öğrenmeyi sağlamak için dijital okuryazarlığı hayatımıza doğru entegre etmek ve yetiştirilecek öğrencilerin de donanımlı bireyler olması adına öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerine ilişkin yeterlilikleri önem taşımaktadır (Arslan, 2019).

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada öğretmenlerin demografik değişkenler ile dijital okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkinin; yaş, cinsiyet, medeni durum, kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre incelenmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri şu anda ya da geçmişteki bir durumu olduğu gibi göstermeyi amaçlamaktadır. Bu şekilde ortaya çıkan ilişkiler tam bir neden sonuç ilişkisi olmasa da bize ipuçları verir. Değişkenler arasında bulunan ilişki karşılıklı, kısmi ya da her ikisini de etkileyen farklı bir değişken nedeniyle olabilir (Büyüköztürk, 2020).

Tarama modelinin bir türü olan ilişkisel tarama modelinde bir olguyu belirleyip buna neden olan değişkenlerin ilişkisi ve etkisi incelenmektedir (Kaya, Balay ve Göçen, 2012). İlişkisel tarama modeli, araştırmalardaki değişkenlerin arasındaki ilişkiyi belirleyip olası sonuçları tahmin etmek için kullanılır. Ayrıca ilişkisel tarama modeli araştırmanın amacı kapsamında araştırma sürecinin planlanmasını, verilerin toplanmasını, analizini ve bulguların oluşturulması süreçlerini de kapsamaktadır (Karasar, 2018).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma grubu uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Uygun örnekleme, araştırmacı için ulaşılabilir ve elverişli yerlerden seçim yapılarak araştırma grubu oluşturmadır. Uygun örnekleme yöntemi ile ortaya çıkabilecek zaman ve maddi kayıplar giderilebilmektedir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008). Çalışma grubu belirlenirken araştırmaya dahil olacak öğretmenlerin birbirinden farklı yerlerde yer alan eğitim kurumlarından seçilmesine dikkat edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında sosyo-demografik bilgi formu ve iki adet ölçme aracından yararlanılmıştır. Kullanılan ölçme aracı “Dijital Okuryazarlık Ölçeği” dir. Araştırma da veri toplamak amacıyla kullanılan Ng (2012) tarafından geliştirilen; Hamutoğlu, Güngören, Uyanık ve Erdoğan (2017) Türkçe’ye uyarlaması yapılan “Dijital Okuryazarlık Ölçeği”dir (DOÖ). Kesinlikle Katılıyorum (5), Kesinlikle Katılmıyorum (1) arasında 5’li likert tipi

olacak şekilde derecelendirme yapılmıştır. Ölçek içerisinde tersten puanlanan madde bulunmamaktadır (Çete, 2023).

Verilerin Analizi

Araştırmanın analizinde paket bir istatistik programı kullanılmıştır. Araştırmaya katılanların demografik verilerine yönelik kategorik sorulara verdikleri yanıtlara frekans analiz uygulanmış, verilerin dağılımı “n” ve “%” olarak tablolarda sunulmuştur. Sonrasında, demografik verilere göre Dijital Okuryazarlık ölçeğinin farklılık gösterip göstermediği anlamlılık testleri ile analiz edilmiştir. Hangi analizin kullanılacağına karar vermeden önce, verilerin normal dağılıma uyup uymadığı Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk sınamaları ile değerlendirilmiştir. Ayrıca verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş -1.5 ile +1.5 aralığında olduğu gözlenmiştir. Dijital okuryazarlık ölçeğinin ve alt boyutlarının (tutum, teknik, bilişsel, sosyal) normallik dağılım analiz sonuçları verilecektir. Akabinde de parametrik veya nonparametrik testlere yer verilmiştir (Özdemir, 2022).

Bulgular

Tablo 1. Ölçek güvenirlik testi

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,980	44

Buradaki değer 0,7'nin üzerinde olduğu zaman güvenilir olarak kabul edilecektir. Ölçek değeri 0,980 olduğu için sınırın üstünde yer almaktadır. Dolayısıyla ölçek güvenirlik değeri yüksektir.

Tablo 1. Normal dağılım testi

		Statistic	Std. Error
Dijital	Mean	3,7990	,08571
okur	95% Confidence Interval		
ma	for Mean	3,6292	3,9688
yazm	5% Trimmed Mean	3,8771	
a	Median	4,0227	
kültür	Variance	,837	
ü	Std. Deviation	,91511	
	Minimum	1,02	
	Maximum	5,00	
	Range	3,98	
	Interquartile Range	,95	
	Skewness	-1,243	,226
	Kurtosis	1,645	,449

Skewness ve Kurtosis değerlerinin -2 ila +2 değerleri arasında olması gerekmektedir. Burada da Skewness değeri belirtilen aralıkta iken, kurtosis değeri belirtilen aralığında yer aldığından çalışma verileri normal dağılım göstermektedir. Bundan dolayı anlamlı farklılık testlerinde parametrik testler kullanılacaktır.

Tablo 2. Cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kadın	84	73,7
Erkek	30	26,3
Toplam	114	100,0

Katılımcıların cinsiyet dağılımına bakıldığında; 84 kişinin (%73,7) kadın, 30 kişinin (%26,3) erkek olmak üzere toplam 114 kişinin araştırmaya katıldığı görülmektedir.

Tablo 3. Cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	f	%
Evli	104	91,2
Bekar	10	8,8
Toplam	114	100,0

Katılımcıların cinsiyet dağılımına bakıldığında; 104 kişinin (%91,2) evli, 10 kişinin (%8,8) bekar olmak üzere toplam 114 kişinin araştırmaya katıldığı görülmektedir.

Tablo 4. Öğrenim durumu dağılımı

Eğitim durumu	f	%
Lisans	100	87,7
Yüksek lisans	14	12,3
Toplam	114	100,0

Katılımcıların öğrenim durumları dağılımına bakıldığında; 100 kişinin (%87,7) lisans, 14 kişinin (%12,3) yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Yaş dağılımı

Yaş	f	%
25-29 Yaş	6	5,3
30-34 Yaş	48	42,1
35-39 Yaş	48	42,1
40 Yaş Ve Üzeri	12	10,5
Toplam	114	100,0

Katılımcıların yaş dağılımı incelendiğinde; 6 kişinin (%5,3) 25-29 yaş, 48 kişinin (%42,1) 30-34 yaş, 48 kişinin (%42,1) 35-39 yaş, 12 kişinin (%10,5) 40 yaş ve üzeri aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Kıdem dağılımı

Kıdem	f	%
0-5 Yıl	14	12,3
6-10 Yıl	60	52,6
11-15 Yıl	36	31,6
16-20 Yıl	4	3,5
Toplam	114	100

Katılımcıların kıdem dağılımlarına bakıldığında; 14 kişinin (%12,3) 0-5 yıl, 60 kişinin (%52,6) 6-10 yıl, 36 kişinin (%31,6) 11-15 yıl, 4 kişinin (%3,5) 16-20 yıl kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 7. Katılımcıların dijital okuma yazma kültürü algıları ve cinsiyet değişkeni arasındaki ilişki durumunu gösteren T Testi analizi

		N	\bar{X}	Ss.	t	df	p
Dijital okuma yazma kültürü	Kadın	84	3,7825	,90350	-,322	112	,748
	Erkek	30	3,8455	,96110			

p<,05

Öğretmenlerin dijital okuma yazma kültürü puanları ile cinsiyet durumu arasında [t(112)=,332,p>.05] anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (p=,748).

Tablo 8. Katılımcıların dijital okuma yazma kültürü algıları ve medeni durumu değişkeni arasındaki ilişki durumunu gösteren T Testi analizi

		N	\bar{X}	Ss.	t	df	p
Dijital okuma yazma kültürü	Evli	104	3,7793	,94926	-,742	112	,460
	Bekar	10	4,0045	,38789			

p<,05

Öğretmenlerin dijital okuma yazma kültürü puanları ile medeni durumu arasında [t(112)=,742,p>.05] anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (p=,460).

Tablo 9. Katılımcıların dijital okuma yazma kültürü algıları ve eğitim durumu değişkeni arasındaki ilişki durumunu gösteren T Testi analizi

		N	\bar{X}	Ss.	t	df	p
Dijital okuma yazma kültürü	Lisans	100	3,7232	,94341	-2,416	112	,017
	Yüksek lisans	14	4,3409	,37525			

p<,05

Öğretmenlerin dijital okuma yazma kültürü puanları ile eğitim durumu arasında [t(112)=2,416,p<.05] anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (p=,017).

Tablo 10. Katılımcıların dijital okuma yazma kültürü algıları ve yaş değişkeni arasındaki anlamlılık durumunu gösteren ANOVA analizi

		N	\bar{X}	Ss.	df	F	p
Dijital okuma yazma kültürü	25-29 Yaş	6	4,7500	,35268	3	4,358	,006
	30-34 Yaş	48	3,8456	,76670	110		
	35-39 Yaş	48	3,7869	,97709			
	40 Yaş Ve Üzeri	12	3,1856	1,02049			

p<,05

Katılımcıların dijital okuma yazma kültürü puanları ile yaş durumu arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [F(3,110)=5,358 , p<.05]. (p=0,006)

Tablo 11. Katılımcıların dijital okuma yazma kültürü algıları ve kıdem değişkeni arasındaki anlamlılık durumunu gösteren ANOVA analizi

		N	\bar{X}	Ss.	df	F	p
Dijital okuryazarlık	0-5 Yıl	14	4,2662	,58111	3	1,828	,146
	6-10 Yıl	60	3,8121	,99345	110		
	11-15 Yıl	36	3,6313	,88666			
	16-20 Yıl	4	3,4773	,02624			
	21 Yıl Üzeri	14	4,2662	,58111			

p<,05

Katılımcıların dijital okuma yazma kültürü puanları ile yaş durumu arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir [F(3,110)=1,828 , p>.05]. (p=0,146)

Sonuç Ve Değerlendirme

Araştırmada öğretmenlerin dijital okuma ve yazma kültürlerinin düzeylerini; yaş, cinsiyet, medeni durum, kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre incelenmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın analizinde paket bir istatistik programı kullanılmıştır. Araştırmaya toplam 114 kişinin araştırmaya katıldığı görülmektedir. Aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

Aksoy ve diğerleri (2021), yaptığı çalışmada dijital okuryazarlık becerilerinin cinsiyet değişkenine göre incelediğinde benzer sonuçlara ulaştığı görülmektedir. Diğer bir çalışmada, öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeylerini cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farka rastlamamıştır. Öğretmenlerin teknoloji konusundaki yetkinlikleri, genel olarak yeterli olmasına rağmen, bu yetkinlikleri öğrenme ortamlarına etkili bir şekilde entegre etme konusunda zorluk yaşadıkları gözlemlenebilmektedir.

Elde edilen bulgular, öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerinin üniversitede aldıkları eğitimden bağımsız olarak geliştiğini göstermektedir. öğretmenlerin dijital okuryazarlık beceri düzeyleri ile çalışılan kademe değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığını belirtmiştir. Kurum türünün bu beceriler üzerinde belirleyici bir faktör olmadığı sonucu,

öğretmenlerin kişisel çabaları, deneyimleri ve profesyonel gelişim faaliyetleri gibi faktörlerin daha etkili olduğunu düşündürmektedir (Savaş, 2023).

Öğretmenlerin dijital okuma yazarlık becerilerini ve yetkinliklerini geliştirmeye yönelik stratejilere rehberlik edebilir ve eğitim kurumlarının teknoloji entegrasyonunu desteklemelerine yardımcı olabilir. Ayrıca, bu çalışma, benzer konularda gelecekteki araştırmacılara, öğretmenlerin dijital beceri gelişimini anlamak ve desteklemek için farklı yöntemleri inceleme fırsatı sunmaktadır.

Kurumlar, öğretmenlerin dijital beceri ve yetkinliklerini sürekli olarak değerlendirmeli ve ihtiyaçlarına uygun destek mekanizmalarını sağlayabilir.

Öğretmenlerin demografik özellikleri dikkate alınarak eğitim programları tasarlanmalıdır. Örneğin, genç öğretmenlere yönelik özel programlar, deneyimli öğretmenlere yönelik farklı programlar geliştirilebilir (Savaş, 2023).

Kaynaklar

Aksoy, N. C., Karabay, E. ve Aksoy, E. (2021). Sınıf öğretmenlerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk İletişim*, 14(2), 859-894.

Arslan, S. (2019). İlkokullarda ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Master's thesis, Sakarya Üniversitesi (Turkey)).

Bozkurt, A. (2014). Ağ toplumu ve öğrenme: bağlantıcılık. *Akademik Bilişim*, 601- 606.

Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 3(2), 85-124

Bozkurt, A., Hamutoğlu, N. B., Kaban, A. L., Taşçı, G. ve Aykul, M. (2021). Dijital bilgi çağı: Dijital toplum, dijital dönüşüm, dijital eğitim ve dijital yeterlilikler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 35-63.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

- Büyüköztürk, Ş. (2020). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çete, A. E. (2023). Türkçe öğretmenlerinin dijital okumaya ilişkin öz yeterlilik ve tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: Bursa ili örneği (Master's thesis, Bursa Uludag University (Turkey).
- Gökbulut, B. (2021). Öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeyleri ile hayat boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 11(3), 469-479.
- Hamutoğlu, N. B., Canan Güngören, Ö., Kaya Uyanık, G., Gür Erdoğan, D. (2017). Dijital okuryazarlık ölçeği: Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(1), 408-429.
- Karasar, N. (2018). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, A., Balay, R., & Göçen, A. (2012). The level of teachers' knowing, application and training need on alternative assessment and evaluation techniques. *Journal of Human Sciences*, 9(2), 1229-1259.
- MEB. (2023). <https://cdn.eba.gov.tr/kitap/digital/#p=1> sayfasından erişilmiştir
- Onursoy, S. (2018). Üniversite gençliğinin dijital okuryazarlık düzeyleri: Anadolu Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim*
- Özdemir, S. (2022). Türkçe öğretmenlerinin Facebook gruplarında yaptıkları paylaşımların okuma kültürü açısından incelenmesi.
- Savaş, H. (2023). Sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adaylarının dijital okuma ve dijital yazma kültürleri.
- Türk Dil Kurumu. (2019). <https://sozluk.gov.tr/>. sayfasından erişilmiştir.